

TIDSKRIFT FÖR POLITISK FILOSOFI
NR 3 2005 | ÅRGÅNG 9

Bokförlaget THALES

DE FLESTA ARTIKLAR som publiceras i *Tidskrift för politisk filosofi* behandlar i vid mening normativa frågor. Vilken vikt bör fästas vid jämlikhet när det gäller fördelningen av samhällets resurser? Vilken vikt bör fästas vid medborgarnas frihet och autonomi? Men i linje med den tvärvetenskapliga målsättningen för tidskriften så välkomnar vi även artiklar som ägnar sig åt renodlat empiriska frågor, i den mån de har relevans för de normativa problemställningarna. Ett exempel är Jan Otto Anderssons och Olli Kangas artikel »Universalism i arbetslinjens tid» som publiceras i detta nummer.

Andersson och Kangas har intresserat sig för frågan om hur den ekonomiska kris som drabbade Sverige och Finland i början av 1990-talet påverkat attityderna till dessa länders »universalistiska» välfärdspolitik. Med »universalism» menas i detta sammanhang tanken att rätten till social trygghet grundas på medborgarskap eller fast bosättning i landet. Därmed skiljer sig Sverige och Finland från många andra industriländer, där sociala bidrag är behovsbaserade och villkorliga på olika vis. Sådant förekommer visserligen även här, exempelvis när det gäller arbetslöshetsunderstöd, men i mindre utsträckning.

Till följd av den ekonomiska krisen, och den stora arbetslöshet som denna ledde till, har universalismen emellertid kommit att ifrågasättas. En del vill överge den. Andra har menat att den i stället måste utvecklas. En av de tankar som härvid uttryckts är att när jobben blivit en bristvara så är det rimligt att införa en rätt till »medborgarlön», vilket avser en statligt betald inkomst till varje fullvärdig samhällsmedlem, oavsett om han/hon är villig att arbeta, är rik eller fattig, och oberoende av var i landet han/hon bor. Andersson och Kangas har undersökt vilka åsikter människor har när det gäller denna idé. Finns det skillnader i folkopinionen i Sverige och Finland? Vilka former av förslaget är mest populära? Vem stödjer och vem ogillar idén? Med utgångspunkt i resultaten från olika

attitydundersökningar försöker Andersson och Kangas besvara dessa och liknande frågor.

Ett annat bidrag som inte heller så självklart faller inom den politiska filosofins är Gösta Grönroos inlägg »Politik, öppenhet och Folkets Mojahedin». Grönroos har reagerat på att organisationen ifråga, på grundval av skäl som sekretessbelagts, hamnat på den lista över terroristorganisationer som EU:s ministerråd utfärdar. Grönroos argumenterar för att denna åtgärd är obefogad ur juridisk synvinkel och spekulerar om vilka orsakerna i stället skulle kunna vara. En av de möjligheter han diskuterar är att den utgör en sorts eftergift för att förmå regeringen i Iran att tillmötesgå vissa andra krav, till exempel när det gäller landets program för anrikning av uran. Oavsett vad man tror om den saken så aktualiserar Grönroos inlägg viktiga frågor om formerna för, och legitimiteten hos, den terroristbekämpningssunami som svept över jorden sedan 9/11.

I övrigt består numret av en artikel av Peter Strandbrink med titeln »Likhetens löften (och svek) för demokratisk medborgarteori», samt tre recensioner. Exempelvis recenseras den av Serena Olsaretti redigerade antologin *Desert and Justice* (Oxford: Clarendon Press, 2003).

Redaktionen